

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού και την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της αρχής

Ο ελεύθερος ανταγωνισμός αποτελεί θεμέλιο μιας υγιούς οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και πυλώνα της δημοκρατίας διότι μόνο σε καθεστώς ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού έχουμε ορθή κοστολόγηση των κοινωνικών και καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών και, υπό την έννοια αυτή, η μη εύρυθμη λειτουργία του ανταγωνισμού επιτρέπει τη δημιουργία κερδοσκοπικών ολιγοπωλίων, που καθιστούν δυσχερή την επιβίωση των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων και υπό την ευρεία έννοια κλονίζουν την πίστη των πολιτών στην ισχύ του πολιτικού συστήματος και το υπέρτερο του δημοσίου συμφέροντος.

Με αυτήν την αρχή ως δεδομένη και έχοντας διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για τη συμπεριφορά των ολιγοπωλίων που συγκροτήθηκαν κατά την τελευταία πενταετία και τείνουν να καταστούν πολυεταιρικά μονοπώλια, μας υποχρεώνουν να νομοθετήσουμε ισχυρότερες ασφαλιστικές δικλείδες προκειμένου να υπερασπιστούμε τον ελεύθερο ανταγωνισμό, να διασώσουμε τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής παραγωγής με στόχο την ενίσχυση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας, η οποία διαρκώς μειώνεται και αυτό αποτυπώνεται στη δυσμενή εξέλιξη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, ενώ οι εξαγωγές αυξάνονται.

Αυτό γιατί συμβαίνει;

Διότι πολύ απλά τα ολιγοπώλια και οιωνοί μονοπώλια δρουν αποκλειστικά και μόνο με γνώμονα το στιγμιαίο κέρδος με τρόπο που εχθρεύεται την αειφορία της ελληνικής οικονομίας, άρα και της κοινωνίας. Η διασφάλιση της αειφορίας αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας και των Θεσμών εποπτείας της αγοράς.

Προς τούτο καταθέτουμε την παρούσα πρόταση νόμου, καθώς αποτελεί όρο επιβίωσης της ελληνικής κοινωνίας η αντιστροφή του παραγωγικού και οικονομικού μοντέλου υπέρ της πραγματικής οικονομίας και γι' αυτό η πρόταση νόμου αυτή, περιλαμβάνει στοχευμένες παρεμβάσεις στο Δίκαιο του Ανταγωνισμού, όπως αυτός διατυπώνεται στον ν. 3959/2011, αλλά και στους υπόλοιπους νόμους που ακολούθησαν και η πλημμελής εφαρμογή των οποίων εμποδίζει την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Εν προκειμένω:

Προτείνουμε:

Άρθρο 1

Επιχειρήσεις Αυξημένης Επιρροής στην Αγορά (ΕΑΕΑ) - Υποχρεώσεις Εργαζομένων

Με το άρθρο 1, ορίζονται οι υποχρεώσεις των εταιρειών που κατέχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς σε κάθε σχετική αγορά και, επιπλέον, ορίζονται οι υποχρεώσεις τους αναφορικά με την εκπαίδευση των εργαζομένων τους που εκτελούν εργασίες που ελέγχονται στα πλαίσια του Δικαίου του Ανταγωνισμού.

Άρθρο 2

Ποινικές ευθύνες και διοικητικές κυρώσεις

Με το άρθρο 2, επεκτείνεται και για τα λοιπά αδικήματα νόθευσης του ελεύθερου ανταγωνισμού, όπως αυτά ορίζονται από τον ν.3959/2011, η οριζόμενη ποινή φυλάκισης για τα φυσικά πρόσωπα που διευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν τον ν.3959/2011.

Σήμερα, τα κατεχορήγ αδικήματα που διαπράττονται και τα οποία εντοπίζει η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, η απαγόρευση παράλληλων εισαγωγών, η απαγόρευση εξαγωγών, ο καθορισμός τιμών, αδικήματα για τα οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη για ποινή φυλάκισης.

Με δεδομένο ότι τα στελέχη των εταιρειών αυτών ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τις προσωπικές τους ποινικές ευθύνες η πρόβλεψη για ποινή φυλάκισης θα αποτελέσει μέτρο ιδιαίτερα αποτρεπτικό.

Επίσης, με το ίδιο άρθρο αυξάνονται σημαντικά οι ποινικές κυρώσεις για τα αδικήματα νόθευσης του Ανταγωνισμού.

Επίσης, η εταιρεία - παραβάτης και το σύνολο των θυγατρικών της αποκλείονται από κάθε διαδικασία προμήθειας του στενού και ευρύτερου δημοσίου τομέα για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών και σε περίπτωση υποτροπής για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών. Συστήνεται Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραβατών με ευθύνη της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου της Αγοράς (Δι.Μ.Ε.Α.) του Υπουργείου Ανάπτυξης. Η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου της Αγοράς και η Επιτροπή Ανταγωνισμού ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση το Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραβατών για την τελεσίδικη επιβολή προστίμου για παράβαση των διατάξεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Όλες οι αναθέτουσες δημόσιες αρχές υποχρεούνται σε έλεγχο του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραβατών πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης της οποίας η αξία υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000€). Ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατά παράβαση της υποχρέωσης ελέγχου του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραβατών είναι άκυρη.

Άρθρο 3

Ποινική δίωξη

Με το άρθρο 3, επιταχύνονται οι διαδικασίες για την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που διευθύνουν τις εταιρείες που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού. Η ταχεία ποινική δίωξη θα τους αποθαρρύνει να διαπράξουν τις παράνομες πράξεις τους.

Άρθρο 4

Αύξηση παράβολων για τις γνωστοποιήσεις

Με το άρθρο 4, αυξάνονται τα παράβολα που καταβάλουν οι επιχειρήσεις που γνωστοποιούν Συγκεντρώσεις στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Άρθρο 5

Ενεργοποίηση της Αρχής για την Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα

Με το άρθρο 5, οι εταιρείες που παρανόμησαν στο πλαίσιο του Δικαίου του Ανταγωνισμού, αλλά και τα φυσικά πρόσωπα που επωφελήθηκαν από τις παράνομες πρακτικές, θα απωλέσουν αμέσως τα κέρδη τους από τις παράνομες πρακτικές (εταιρικά κέρδη, υψηλοί μισθοί, bonus στελεχών κ.λπ.), κατά συνέπεια θα προστεθεί μία ακόμα ισχυρή αποτροπή στο να παρανομήσουν.

Άρθρο 6

Δικαστικό ένσημο στις δίκες για τις αποζημιώσεις από πρακτικές νόθευσης του ανταγωνισμού

Με το άρθρο 6, απαλλάσσονται από την υποχρεωτική καταβολή Δικαστικού Ενσήμου όσοι ασκούν αγωγές σε επιχειρήσεις που παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού, σε πλήρη εφαρμογή της σχετικής Οδηγίας που απαιτεί την εξάλειψη κάθε εμποδίου στις αγωγές για αντιανταγωνιστικές πρακτικές. Σήμερα, αν ένα ολιγοπώλιο ζημιώσει επιχειρήσεις, αυτές για να διεκδικήσουν αποζημίωση πρέπει να καταβάλουν δικαστικό ένσημο δεκάδων χιλιάδων (10.000) ευρώ, οπότε δεν μπορούν να το καταβάλουν (αφού το ολιγοπώλιο τις έχει ζημιώσει) και δεν προσφεύγουν για αποζημίωση.

Άρθρο 7

Άμεση ενίσχυση του ανθρωπίνου δυναμικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Με το άρθρο 7, ορίζονται μέτρα άμεσης ενίσχυσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε προσωπικό ώστε να καλυφθεί το κενό των οργανικών θέσεων.

Άρθρο 8

Αποκλεισμένοι διευθυντές

Με το άρθρο 8, προστίθενται τα αδικήματα του Ανταγωνισμού στα αδικήματα που οδηγούν στον Αποκλεισμό Διευθυντών, σε εφαρμογή της Οδηγίας 2019/1151.

Άρθρο 9

Εκλογή προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού με ευρεία συναίνεση και συμμετοχή των παραγωγικών φορέων

Με το άρθρο 9, ορίζονται διαδικασίες για την εκλογή του εκάστοτε Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η θέση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι κομβική. Σήμερα ο Πρόεδρος εκλέγεται με πρόταση της Κυβέρνησης. Το παρελθόν έχει αποδείξει ότι οι επιλογές δεν εξασφαλίζουν την Ανεξαρτησία της Αρχής.

Άρθρο 10

Ρυθμίσεις αναφορικά με τη διευθέτηση διαφορών

Με το άρθρο 10, επιβάλλονται ρυθμίσεις αναφορικά με την διαδικασία αποδοχής από την Επιτροπή Ανταγωνισμού αιτημάτων Διευθέτησης Διαφορών από εταιρείες που συμμετέχουν σε ολιγοπώλια. Ορίζεται ότι τα αιτήματα δεν γίνονται αποδεκτά όταν έχει ήδη κοινοποιηθεί η Εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού και ότι το αξιόποινο δεν εξαλείφεται πλήρως αλλά εν μέρει.

Με το άρθρο 11, ορίζεται η Επιτροπή Ανταγωνισμού ως η Ανεξάρτητη Αρχή που ελέγχει την εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών, όπως προβλέπεται και για την αγορά της ενέργειας. Είναι προφανές ότι σήμερα υπάρχει νομικό κενό και η εισαγωγή νομοθετικής πρόνοιας για αυτή την αναδυόμενη ολιγοπωλιακή αγορά κρίνεται επιτακτική.

Άρθρο 12

Τρόπος υπολογισμού προστίμων για πρακτικές αισχροκέρδειας

Με το άρθρο 12, εναρμονίζεται ο τρόπος υπολογισμού προστίμων για πρακτικές αισχροκέρδειας με τον τρόπο υπολογισμού προστίμων για παραβάσεις ανταγωνισμού. Σε όποιον παραβιάζει την παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 5045/2023 επιβάλλεται πρόστιμο που πρέπει να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, μπορεί δε να φθάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αθήνα, 29 Μαΐου 2025

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Θεοδώρα Τζάκρη

Αλέξανδρος Αυλωνίτης

Κυριακή Μάλαμα

Γιώτα Πούλου

Μιχαήλ Χουρδάκης

Ραλλία Χρηστίδου

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού και την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας

Άρθρο 1

Επιχειρήσεις Αυξημένης Επιρροής στην Αγορά (ΕΑΕΑ), υποχρεώσεις εργαζομένων

Προστίθεται άρθρο 41B στον ν. 3959/2011:

«Ως Επιχειρήσεις Αυξημένης Επιρροής στην Αγορά (ΕΑΕΑ) ορίζονται **όλες οι επιχειρηματικές οντότητες που κατέχουν, κατά μόνος μερίδιο ίσο ή μεγαλύτερο του 10% της αγοράς και αθροιστικά, μερίδιο ίσο ή μεγαλύτερο του 80% κάθε Σχετικής Αγοράς** που είναι αναγκαία για τον Καταναλωτή (Αναγκαία Σχετική Αγορά ΑΣΑ). Οι ΕΑΕΑ επηρεάζουν **με τις εταιρικές πρακτικές τους** την καθημερινή ζωή όλων των Καταναλωτών με συνέπεια να πρέπει να ελέγχεται σε συστηματική βάση **το σύνολο των ακολουθούμενων πρακτικών τους**.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους καταγράφει τα μερίδια αγοράς σε κάθε ΑΣΑ και με επιμέλειά της ενημερώνει αρμοδίως όλες τις εταιρείες που διαπιστώνει ότι κατέχουν μερίδιο εντός του συγκεκριμένου πλαισίου για τις ιδιαίτερες υποχρεώσεις τους στα πλαίσια του Δικαίου του Ανταγωνισμού. Εντός τριών μηνών από την ψήφιση του παρόντος Νόμου η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με βάση όλα τα δεδομένα που διαθέτει από τις σχετικές έρευνες των τελευταίων τριών ετών, καταρτίζει την πρώτη λίστα ΕΑΕΑ και ενημερώνει αναλόγως τις επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που μια επιχείρηση εμπορεύεται αριθμό προϊόντων και κριθεί ότι προϊόν της περιλαμβάνεται στην ΑΣΑ ειδοποιείται εγγράφως από την Επιτροπή Ανταγωνισμού η εταιρεία και η εφοδιαστική της αλυσίδα ότι προϊόν της περιλαμβάνεται στα προϊόντα με σημαίνουσα θέση στην ΑΣΑ προκειμένου να προβεί σε άμεση διόρθωση και, αν δεν προβεί σε άμεση διόρθωση, τότε η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως ΕΑΕΕ και το σύνολο της δραστηριότητάς της εντάσσεται στο παρόν άρθρο. Επιχείρηση η οποία απεντάσσεται από τον χαρακτηρισμό ως ΕΑΕΑ, παραμένει στο καθεστώς το παρόντος άρθρου για διάστημα δυο ετών από την απένταξή της.

Η ΕΑΕΑ, σε διάστημα δύο μηνών από την πρώτη ενημέρωσή της από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, οφείλει να καταρτίσει Πολιτική Ανταγωνισμού (ΠΑ), την οποία υποβάλλει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Η ΠΑ περιλαμβάνει όλες τις αρχές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται εντός της επιχείρησης προς εξασφάλιση συμμόρφωσης με το Δίκαιο του Ανταγωνισμού. Η ΠΑ περιλαμβάνει όλα τα τμήματα της ΕΑΕΑ που άμεσα ή έμμεσα εφαρμόζουν πρακτικές που σχετίζονται με το Δίκαιο του Ανταγωνισμού (ενδεικτικά Γενική διεύθυνση, εμπορική διεύθυνση, διεύθυνση πωλήσεων, διεύθυνση προμηθειών κ.λπ.).

Η ΕΑΕΑ ορίζει Υπεύθυνο Διασφάλισης του Ανταγωνισμού, τον οποίο ανακοινώνει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Ο Υπεύθυνος Διασφάλισης του Ανταγωνισμού έχει την ευθύνη της συμμόρφωσης της ΕΑΕΑ με τους κανόνες του Ανταγωνισμού, όπως αυτοί ορίζονται από τον παρόντα νόμο.

Η ΕΑΕΑ υποχρεούται να τηρεί αρχείο με όλους τους εργαζομένους της, οι οποίοι, με οποιονδήποτε τρόπο, συμμετέχουν στην εφαρμογή πολιτικών που σχετίζονται με το Δίκαιο του Ανταγωνισμού. Τα στοιχεία των εργαζομένων, οι οποίοι, με οποιονδήποτε τρόπο συμμετέχουν στην εφαρμογή πολιτικών που σχετίζονται με το Δίκαιο του Ανταγωνισμού βρίσκονται ανά πάσα στιγμή στη διάθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Όλοι οι εργαζόμενοι στα ανωτέρω τμήματα κάθε ΕΑΕΑ οφείλουν να ενημερωθούν για την Πολιτική Ανταγωνισμού της ΕΑΕΑ, ειδική επιμέλεια θα δίδεται στις πρακτικές που δεν επιτρέπονται από την Νομοθεσία περί Ανταγωνισμού. Με την ολοκλήρωση κάθε κύκλου εκπαίδευσης οι συμμετέχοντες θα βεβαιώνουν τη συμμετοχή τους και την αποδοχή των σχετικών ευθυνών που ο νόμος ορίζει για όσους παραβιάζουν το Δίκαιο του Ανταγωνισμού.

Όλοι οι εργαζόμενοι στην ΕΑΕΑ υποχρεούνται όπως ενημερώσουν αμελλητί τον Υπεύθυνο Διασφάλισης του Ανταγωνισμού της ΕΑΕΑ εάν διαπιστώσουν, στα πλαίσια της εργασίας τους, ότι οποιαδήποτε πρακτική εντός της επιχείρησής τους ή σε άλλη ανταγωνιστική επιχείρηση ενδεχομένως παραβιάζει το Δίκαιο του Ανταγωνισμού. Η ανωτέρω υποχρέωση δεν αίρεται από καμία συμφωνία που τυχόν μπορεί να υπάρχει ανάμεσα στην επιχείρηση και στον εργαζόμενο.

Τα ανωτέρω αφορούν κάθε Κλάδο της Ελληνικής Οικονομίας και κάθε Ανεξάρτητη Αρχή που έχει την ευθύνη ελέγχου εφαρμογής του Δικαίου του Ανταγωνισμού σε έναν Κλάδο (ενδεικτικά ΡΑΕ, ΕΕΤΤ κ.λπ.).»

Άρθρο 2

Ποινικές ευθύνες και διοικητικές κυρώσεις

Η παράγραφος 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 44 του ν.3959/2011 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, με τις ιδιότητες της παρ. 5 του άρθρου 25B του παρόντος, ενεργεί κατά παράβαση των άρθρων 5 μέχρι 10, ή δεν εφαρμόζει τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6 του άρθρου 11. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου αφορά σε επιχειρήσεις που είναι μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

2. Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 2 του παρόντος ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως τριών ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.»

Η παράγραφος 7 του άρθρου 44 του Ν3959/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ τιμωρούνται:

α) Όποιος παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει με οποιονδήποτε τρόπο την διεξαγωγή ερευνών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου από μέρους των κατά το άρθρο 39 αρμοδίων οργάνων, ιδίως με την παρεμβολή προσκομμάτων ή απόκρυψη στοιχείων.

β) Όποιος αρνείται ή δυσχεραίνει την παροχή των κατά το άρθρο 38 πληροφοριών.

γ) Όποιος παρέχει, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 38 και 39, εν γνώση του, ψευδείς πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία.

δ) Όποιος αρνείται, αν και έχει κληθεί για τον σκοπό αυτό από εντεταλμένο κατά τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 39, υπάλληλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλο αρμόδιο για τον έλεγχο όργανο, ή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί σε ένορκη ή ανωμοτί κατάθεση ενώπιον του, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 39, ή κατά την ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού συζήτηση, καθώς και όποιος, κατά τη διάρκεια της κατάθεσής του, εν γνώση του καταθέτει ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθή.»

Στο άρθρο 44 του ν.3959/2011 προστίθενται οι κάτωθι παράγραφοι ως εξής:

«10. Η εταιρεία- παραβάτης και το σύνολο των θυγατρικών της αποκλείονται από κάθε διαδικασία προμήθειας του στενού και ευρύτερου δημοσίου τομέα για χρονικό διάστημα δύο ετών και σε περίπτωση υποτροπής για χρονικό διάστημα 5 ετών. Οι αναθέτουσες δημόσιες αρχές αποκλείουν μια εταιρεία από τη συμμετοχή σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, εφ' όσον λάβουν γνώση ότι εναντίον της εταιρείας έχει επιβληθεί τελεσίδικα πρόστιμο εντός των

τελευταίων πέντε (5) ετών για παράβαση του άρθρου 54 του Ν. 5045/2023 περί Περιστολής Φαινομένων Αθέμιτης Κερδοφορίας ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ν. 3959/2011 περί της Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

11. Συστήνεται Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραβατών με ευθύνη της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου της Αγοράς (ΔΙ.Μ.Ε.Α) του Υπουργείου Ανάπτυξης. Η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου της Αγοράς και η Επιτροπή Ανταγωνισμού ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση το Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραβατών για την τελεσίδικη επιβολή προστίμου για παράβαση των διατάξεων της παρ. 1 του παρόντος.

12. Όλες οι αναθέτουσες δημόσιες αρχές υποχρεούνται σε έλεγχο του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραβατών πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης της οποίας η αξία υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000€). Ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατά παράβαση της υποχρέωσης ελέγχου του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραβατών είναι άκυρη.

13. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να χορηγεί εξαιρέσεις από την παρ. 1 του παρόντος για εξαιρετικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος με αιτιολογημένη απόφαση του που κοινοποιείται υποχρεωτικά στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων.»

Άρθρο 3

Ποινική δίωξη και διοικητικές κυρώσεις

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται ύστερα από την φράση «προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή» το ακόλουθο κείμενο: «και προς την Αρχή για την Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα». ΑΡΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:

«Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, όταν διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2, και 5 μέχρι 10, ή των άρθρων 38 και 39, ή υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 11, προβαίνει σε σχετικές ανακοινώσεις προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή και προς την Αρχή για την Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα, το αργότερο μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την έκδοση της οικείας απόφασής της.»

Στο άρθρο 43 του ν. 3959/2011 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 2 (το υφιστάμενο κείμενο αριθμείται πλέον ως παράγραφος 1) με το εξής περιεχόμενο:

«Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποστέλλει στην Εισαγγελία και στην Αρχή για την Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα πλήρη δικογραφία, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία των φυσικών προσώπων που ήταν υπαίτιοι ή συμμετοχοί για παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2, και 5 μέχρι 10, ή των άρθρων 38 και 39, ή υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3959/2011.

Κάθε ποινική, αστική ή διοικητική δικογραφία, που σχετίζεται με αδικήματα του Ν3959/2011, σε κάθε στάδιο της, χαρακτηρίζεται και χειρίζεται ως εξαιρετικά κατεπείγουσα.

Όλες οι αποφάσεις που σχετίζονται με τον Ν3959/2011, σε οποιοδήποτε Δικαστήριο της Ελληνικής Επικράτειας, καθαρογράφονται κατά απόλυτη προτεραιότητα με ευθύνη του Δικαστηρίου και κοινοποιούνται κατά απόλυτη προτεραιότητα στα ενδιαφερόμενα μέρη.»

Άρθρο 4

Αύξηση παράβολων για τις γνωστοποιήσεις

Η παράγραφος 1 του άρθρου 45 του ν. 3959/2011 τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 6 και οι αιτήσεις της παρ. 3 του άρθρου 9 συνοδεύονται, με ποινή το απαράδεκτο αυτών, από γραμμάτιο καταβολής παραβόλου. Το ποσό του παραβόλου ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για τη γνωστοποίηση του άρθρου 6 και για τις αιτήσεις των παρ. 9 και 3 των άρθρων 8 και 9, αντιστοίχως. Το ως άνω ποσό του παραβόλου, στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 8, ανέρχεται στο ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Εκκρεμούσης της καταβολής του ποσού αυτού, η συνεδρίαση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί. Το συγκεκριμένο παράβολο, στο σύνολό του, εισπράττεται και αποτελεί έσοδο της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά το άρθρο 17.

2. Σε περίπτωση που οι γνωστοποιήσεις προέρχονται από επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο ή ίσο των δύο (2.000.000) εκατομμυρίων ευρώ τα ανωτέρω αναφερόμενα παράβολα μειώνονται κατά 50%.»

Άρθρο 5

Ενεργοποίηση της Αρχής για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα

Η παράγραφος ιη του άρθρου 4 του ν. 4557/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιη) τα εγκλήματα του άρθρου 66 του ν. 2121/1993 (Α' 25) περί πνευματικής ιδιοκτησίας, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 45 του ν. 4679/2020 (Α' 71) περί εμπορικών σημάτων και των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011.»

Άρθρο 6

Δικαστικό ένσημο στις δίκες για τις αποζημιώσεις από πρακτικές νόθευσης του ανταγωνισμού

Στον ν. 4529/2018, Άρθρο 13, προστίθεται παράγραφος με αριθμό 6:

«6. Στις αγωγές αποζημίωσης για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν καταβάλλεται από τους ενάγοντες Δικαστικό ένσημο».

Άρθρο 7

Άμεση ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Στον ν. 3959/2011 προστίθεται άρθρο με αριθμό 45^Α με το εξής περιεχόμενο:

«Εντός 30 ημερών από την δημοσίευση του παρόντος νόμου προκηρύσσεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού διαγωνισμός για την πλήρη κάλυψη των κενών των οργανικών της θέσεων, καθώς και του αναγκαίου για την εκπλήρωση των υπηρεσιακών καθηκόντων υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Η διαδικασία προκήρυξης και ολοκλήρωσης του διαγωνισμού, μέσω Α.Σ.Ε.Π., καθώς και η διαδικασία της προμήθειας του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, δεν μπορεί να ξεπεράσει τους έξι μήνες, με ευθύνη όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπως ο νόμος ορίζει. Για την ταχεία ολοκλήρωση της διαδικασίας εκδίδονται αμέσως μετά την δημοσίευση του παρόντος νόμου όλες οι απαραίτητες υπουργικές αποφάσεις και τα προεδρικά διατάγματα.»

Άρθρο 8

Αποκλεισμένοι διευθυντές

Στο άρθρο 56α του ν. 4919/2022, στην παρ. 1 προστίθεται υποπαράγραφος (αζ):
«(αζ) άρθρα 1, 1^Α, 2 και 3 του ν. 3959/2011».

Άρθρο 9

Εκλογή προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού με ευρεία συναίνεση και συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων

Το άρθρο 12, παρ.3, εδάφιο 1 του ν. 3959/2011 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Η εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού γίνεται από 12μελή «Επιτροπή εκλογής Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού» στην οποία η Κυβέρνηση ορίζει τα 4 από τα 12 μέλη.

Τα υπόλοιπα οκτώ μέλη είναι:

- 1. ένας εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ,*
- 2. ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων,*
- 3. ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας,*
- 4. ένας εκπρόσωπος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας,*
- 5. ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών*
- 6. ένας εκπρόσωπος των Καταναλωτικών Οργανώσεων της Ελλάδας, ο οποίος εκλέγεται από το σύνολο των Καταναλωτικών Οργανώσεων που λειτουργούν νόμιμα,*
- 7. ένας εκπρόσωπος οριζόμενος από τον Συνήγορο του Καταναλωτή*
- 8. ένας εκπρόσωπος από τον Συνήγορο του Πολίτη.*

Κάθε Έλληνας ή Ευρωπαίος πολίτης μπορεί να θέσει υποψηφιότητα για πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα απαραίτητα προσόντα που οφείλει να διαθέτει ο κάθε υποψήφιος ορίζονται από την αρμόδια Επιτροπή εκλογής του Προέδρου.

Κάθε φορέας που συμμετέχει στην εκλογή προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού οφείλει να θέσει τις υποψηφιότητες προς έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα. Κάθε φορέας που συμμετέχει στην εκλογή προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού οφείλει να καλέσει σε ακρόαση τους υποψήφιους. Η επιλογή του κατάλληλου υποψηφίου γίνεται δεκτή με πλειοψηφία μεγαλύτερη του 60% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα που θα ψηφίσουν.

Η απόφαση της Επιτροπής εκλογής Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού κοινοποιείται αμελλητί στον Υπουργό Ανάπτυξης, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση.

Οι λεπτομέρειες σύστασης, οργάνωσης, λειτουργίας και αποφάσεων της Επιτροπής εκλογής Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.»

Άρθρο 10

Ρυθμίσεις αναφορικά με την διευθέτηση διαφορών

Το άρθρο 29^Α, περίπτωση (β) του ν. 3959/2011 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Το στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί αίτημα του ελεγχόμενου να υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης ορίζεται το αργότερο μέχρι την κοινοποίηση της εισήγησης.»

Το άρθρο 44, παρ. 3^Α, υποπ.β του ν. 3959/2011 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

« Η υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και η ολοσχερής εξόφληση του προστίμου συνεπάγεται την μείωση της ποινής στο ½ για τους πρώην και νυν διευθυντές, διοικητικά στελέχη και λοιπά μέλη του προσωπικού καθώς και κάθε άλλου υπεύθυνου προσώπου της παρ. 5 του άρθρου 25Β του αδικήματος του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παρ. 1, της παρ. 2 και των εγκλημάτων

που συρρέουν κατ' ιδέαν με αυτά, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσωπα συνεργάστηκαν ενεργά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και συνεργάζονται ενεργά με τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, καθώς και ότι η αίτηση υπαγωγής στο πρόγραμμα επιείκειας ή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών υποβλήθηκε πριν ενημερωθούν αρμοδίως σχετικά με την ποινική δίωξη εις βάρος τους, ή το ενδεχόμενο ποινικής δίωξης εις βάρος τους. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου, αναστέλλεται η ποινική δίωξη για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, αναστέλλεται η παραγραφή των εγκλημάτων χωρίς να ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα. Η υπαγωγή στο πρόγραμμα του άρθρου 29Γ, συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε μειωμένο πρόστιμο, εάν αυτό δεν εξοφληθεί ολοσχερώς, συνιστά ελαφρυντική περίπτωση για τις πράξεις των παρ. 1 και 2 και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.»

Το άρθρο 44, παρ. 3^Γ, υποπ.β του ν. 3959/2011 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Με την υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και την ολοσχερή εξόφληση του προστίμου, κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις αναστέλλονται επί διετία από την Έκδοση της Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Μετά την πάροδο διετίας από την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού επέρχεται πλήρης απαλλαγή της επιχείρησης από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις, πλην της περίπτωσης υποστοροπής κατά το χρονικό αυτό διάστημα και πλην των οριζόμενων στο άρθρο 25 και στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 25Β.»

Άρθρο 11

Έλεγχος τηλεπικοινωνιών από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

Στον ν. 4727/2020 προστίθεται νέο άρθρο με αριθμό 113^Α με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων άλλων Αρχών που ορίζονται με σχετική διάταξη νόμου, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει σε επιχειρήσεις που ασκούν Δραστηριότητες στον Τομέα των ψηφιακών επικοινωνιών ρυθμιστικά μέτρα και όρους, με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής των διατάξεων της εσωτερικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, την ύπαρξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και εν γένει την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ ασκεί τις εξουσίες διεξαγωγής ερευνών του άρθρου 113 και συνεργάζεται με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2. Η ΕΕΤΤ συνεργάζεται στενά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού, οι οποίες εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της τελευταίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ δύναται να εισηγείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την κίνηση, κατά προτεραιότητα, σχετικής έρευνας προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται παράβαση του γενικού δικαίου του ανταγωνισμού, εφόσον κατά τη Διεξαγωγή ερευνών από τη ΕΕΤΤ, δυνάμει του άρθρου 113, προκύψουν ενδείξεις ότι τίθεται ζήτημα εφαρμογής των διατάξεων του γενικού δικαίου του ανταγωνισμού.

3. Η ΕΕΤΤ και η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχουν καθήκον αμοιβαίας ενημέρωσης για ευρήματα που συλλέγονται στο πλαίσιο των ελεγκτικών τους εξουσιών και πιθανολογούν ότι είναι κρίσιμα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της προς ενημέρωση ρυθμιστικής Αρχής, διαβιβάζοντας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

4. Εφόσον κινηθεί ελεγκτική διαδικασία από τη ΕΕΤΤ και την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 113 και το άρθρο 39 του ν. 3959/2011 (Α` 93) αντιστοίχως, καθεμία από τις δύο αυτές Αρχές δύναται να ορίσει εντεταλμένο υπάλληλο ως Ελεγκτή, ο οποίος θα συμμετάσχει στις διαδικασίες που διεξάγονται από την άλλη Αρχή.

5. Τα στοιχεία και τα ευρήματα που προκύπτουν από τη διενέργεια ερευνών από τη ΕΕΤΤ και την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 113 και 39 του ν. 3959/2011 αντιστοίχως, δύνανται,

ύστερα από την αμοιβαία διαβίβαση τους, να χρησιμοποιηθούν και από τις δύο ρυθμιστικές Αρχές για τη στοιχειοθέτηση παραβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων κάθε Αρχής.

6. Σε σχέση με τις κοινοποιούμενες πληροφορίες, η αποδέκτρια Αρχή εξασφαλίζει το ίδιο επίπεδο εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα Αρχή.

7. Τα μέλη της ΕΕΤΤ και το προσωπικό της Γραμματείας της, μετά από έγγραφη εντολή της ΕΕΤΤ, προς διαπίστωση των παραβάσεων του παρόντος νόμου και των πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, του Κανονισμού (Ε.Ε.) 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των κανόνων ανταγωνισμού στους τομείς αυτούς, ασκούν τις εξουσίες και τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 39 του ν. 3959/2011 (Α' 93), όπως ισχύει. Σε περίπτωση παρεμπόδισης του έργου της ΕΕΤΤ εφαρμόζονται οι σχετικές με την επιβολή ποινών και κυρώσεων διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει.»

Άρθρο 12

Τρόπος υπολογισμού προστίμων για πρακτικές αισχροκέρδειας

Το άρθρο 54 παρ. 5 του ν. 5045/2023 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«1. Σε όποιον παραβιάζει την παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 5045/2023 επιβάλλεται πρόστιμο που πρέπει να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, μπορεί δε να φθάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης.

2. Εφόσον υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στην παρ. 1 του παρόντος. Για τον σκοπό επιβολής του προστίμου, η έννοια της επιχείρησης καταλαμβάνει τις μητρικές εταιρείες, στο πλαίσιο ενιαίας οικονομικής οντότητας, τους μερικώς και ολικώς καθολικούς διαδόχους σε περίπτωση εταιρικών μετασχηματισμών και τους αποκτώντες την επιχείρηση μετά από την τέλεση της παράβασης, εφόσον ο παραβάτης αδυνατεί να καταβάλει το επιβληθέν πρόστιμο ή άλλη χρηματική ποινή κατά τον χρόνο της επιβολής τους.»

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Θεοδώρα Τζάκρη

Αλέξανδρος Αυλωνίτης

Κυριακή Μάλαμα

Γιώτα Πούλου

Μιχαήλ Χουρδάκης

Ραλλία Χρηστίδου